

PRINCIEPSNOTA
NIEUW KUNSTENDECREET
3.07.2020

INLEIDING

De minister van Cultuur heeft de wijziging van het Kunstendecreet vooropgesteld in zijn beleidsnota Cultuur en hiervoor in de Strategische Visienota Kunsten enkele aanzetten opgenomen. Ter voorbereiding van de concrete aanpassingen, heeft het Departement Cultuur, Jeugd en Media in de periode april-mei 2020 voorstellen verzameld en besproken met het kabinet Cultuur. Doel van deze principiële nota is een basis bieden voor gesprek en reflectie door de Reflectiegroep die samenkomt in juli 2020. Na de bespreking van deze principevoorstellen stelt de Reflectiegroep een eigen Reflectienota op. Rekening houdend met zowel deze principiële nota als de Reflectienota beslist de minister welke voorstellen in het nieuwe Kunstendecreet opgenomen worden. De omzetting naar decreettekst kan dan beginnen.

Timing: de beoogde decreetswijziging moet afgerond zijn enkele maanden voor de indiening van aanvragen voor werkingssubsidies uiterlijk op 1 december 2021, dus zomer 2021. Omdat de procedure voor de wijziging van het Kunstendecreet en het Besluit van de Vlaamse Regering minstens negen maanden tijd neemt, moet een eerste ontwerp van decreettekst in september 2020 klaar zijn.

De huidige voorstellen in deze Principiële nota zijn gebaseerd op de ervaringen en actuele kennis van de verschillende collega's binnen het Departement CJM, aangevuld met elementen uit verschillende documentatieteksten, zoals

- Strategische Visienota Kunsten
- Advies van de Strategische Adviesraad Cultuur (SARC) bij de Visienota Kunsten
- Reactie oKo op de Visienota Kunsten
- bespreking Visienota Kunsten in de commissie Cultuur van het Vlaams Parlement
- ...

Het Departement CJM heeft een aantal van voorliggende principes afgetoetst bij haar directe stakeholders zoals de Adviescommissie Kunsten (voor wat betreft de beoordelingsprocedures), Kunstenpunt, oKo en de Artiestencoalitie. Ten minste een deel van de principes is dus besproken met de sector.

Echter, in een aantal gevallen is de reflectie over deze voorstellen nog niet finaal afgerond, daarom worden de overwegingen en bedenkingen ook meegegeven in de tekst.

1 STRUCTURERING KUNSTENLANDSCHAP EN LANDSCHAPSZORG

PRINCIPE 1

1.1. Het gesubsidieerde kunstenveld wordt onderverdeeld in **vier categorieën**: Dynamische Ruimte, Brede Veld, Kerninstellingen en Kunstinstellingen. Elke categorie heeft een apart doel en functie binnen het kunstenveld.

1.2. Elke categorie bevat specifieke subsidie-instrumenten en subsidieprocedures, met verschillende methodieken voor beoordeling, uitbetaling, verantwoording en toezicht.

Niveau uitwerking: Kunstendecreet

PRINCIPE 2

De artistieke kwaliteit (dossierspecifiek) blijft het centrale en belangrijkste beoordelingscriterium voor elke subsidieaanvraag binnen het Kunstendecreet, maar **landschapszorg** (dossieroverschrijdend) wordt een nieuw en **cruciaal element** binnen het nieuwe Kunstendecreet.

Niveau uitwerking: In het Kunstendecreet wordt naar 'landschap' of 'landschapszorg' verwezen, bijvoorbeeld bij de omschrijving van de afstemmingscommissie. Landschapszorg wordt verder uitgewerkt in Memorie van Toelichting (MvT) bij Kunstendecreet (in algemene MvT, en/of bij artikelsgewijze MvT bij criteria) en draaiboek kwaliteitsbeoordeling.

PRINCIPE 3

De decretaal bepaalde **inhoud** van de **Visienota Kunsten** wordt **herschreven** zodat, ten minste voor het Brede Veld, **keuzes in het kader van landschapszorg** er deel van uitmaken.

De opmaak van de Visienota Kunsten gebeurt **later in de legislatuur**: ze wordt bezorgd aan het Vlaamse Parlement op 1 april jaar x+2.

Motivering:

Door landschapskeuzes op te nemen in de Strategische Visienota Kunsten, wordt het aantal beleidsdocumenten beperkt gehouden maar verhoogt de kwaliteit en de impact ervan.

Door de Visienota Kunsten later in de legislatuur te plaatsen heeft de nieuwe minister voldoende tijd om zich vertrouwd te maken met de kunstensector en specifieke landschapswesties.

Niveau uitwerking: Kunstendecreet en MvT

PRINCIPE 5

Bij wijze van **overgangsbepaling** wordt in afwachting van het nieuwe Kunstendecreet **éénmalig een Nota Landschapszorg** opgesteld. Deze wordt, voorafgaand aan de subsidieaanvragen voor het Brede Veld, publiek gecommuniceerd.

Kenmerken van deze eenmalige Nota Landschapszorg:

5.1. De Nota Landschapszorg is een concreet plan voor een gewenst kunstenederland, waarin minstens wordt aangegeven wat de te behouden sterkten zijn van het huidige gesubsidieerde kunstenederland en waar optimalisaties mogelijk zijn op vlak van profielen, functies, subdisciplines, of inhoudelijke thema's, zodat aanvragers weten waar het beleid wil op inzetten.

De Nota Landschapszorg behandelt in de eerste plaats de gewenste verhoudingen **voor het Brede Veld en de Kerninstellingen** waardoor de nota een **ijkpunt** wordt in de **rangschikking en afstemming** van deze subsidieaanvragen.

Met andere woorden: de evenwichten binnen een subsidiebeslissing voor het Brede Veld en voor Kerninstellingen worden telkens afgewogen ten opzichte van dit vooropgesteld plan van gewenst landschap.

5.2. De Nota Landschapszorg is gebaseerd op kwantitatieve gegevens, maar **kwantificeert niet op voorhand** het aantal en de omvang van de gewenste profielen in het Brede Veld en de Kerninstellingen.

Met andere woorden: er worden geen a priori voorafnames gedaan op basis van inhoudelijke criteria of profielen waardoor de toegang tot subsidies bij voorbaat onmogelijk wordt gemaakt. Bottom-up aanvragen blijft de kern.

Bijvoorbeeld:

Fusies en heroriënteringen binnen het Brede Veld en Kern- en Kunstinstellingen zijn geen voorwaarden. De minister kan fusies wel aanmoedigen door hierover voor de subsidieronde te communiceren.

5.3. De Nota Landschapszorg wordt geïnspireerd op **de Landschapstekening** van het Kunstenpunt en het participatief traject dat Kunstenpunt in het najaar 2020-2021 aflegt met de sector ter voorbereiding van de Nota Landschapszorg.

Opmerking:

De doelstelling van de Nota Landschapszorg loopt gelijk met de doelstelling van de 'Strategische Visienota Kunsten', vandaar dat de omschrijving erg gelijkaardig is. Alleen willen we een stapje verder gaan in de concretisering van het gewenste landschap. De volgende Visienota Kunsten zou beide moeten integreren.

5.4. De Nota Landschapszorg wordt opgesteld door de minister van Cultuur. Voor de voorbereiding ervan kan de minister een beroep doen op de administratie.

De minister kan zich eventueel laten ondersteunen door een ad hoc commissie van experts uit het kunstenveld. De Adviescommissie Kunsten maakt in geen geval deel uit van deze ad hoc commissie, maar levert op vraag van de minister wel advies over hoe de Nota Landschapszorg gebruikt kan worden door de afstemmingscommissie tijdens de beoordelingsprocedure voor werkingssubsidies (zie principe 6.5.).

Niveau uitwerking: opnemen als overgangsbepaling in Kunstendecreet en MvT

2 BUDGETVERDELING KUNSTENDECREET

PRINCIPE 6

6.1. Voor de subsidie-instrumenten in de Dynamische Ruimte en het Brede Veld worden bij de beoordeling **opnieuw vaste enveloppes/vorken per (sub)discipline/commissie** geïntroduceerd.

Motivering:

Het verlaten van de budgettaire schottenloosheid ten voordele van afgebakende enveloppes laat toe om landschapskeuzes op het niveau van de (sub)discipline/commissie te maken. Daarnaast zorgt het werken met enveloppes ervoor dat commissies sterker geresponsabiliseerd worden om een voorstel binnen budget op te stellen. Dit komt ook het engagement van de beoordelaars ten goede.

Opmerking:

De inhoudelijke schottenloosheid wordt niet opgeheven. Alle subsidie-instrumenten staan nog altijd voor alle disciplines open. Het gaat ook slechts over een gedeeltelijke opheffing van de budgettaire schottenloosheid, aangezien er voor het Brede Veld nog een schottenloze budgettaire 'speelruimte' bewaard blijft voor verschuivingen, zie principe 6.4.

Niveau uitwerking: Kunstendecreet

6.2. De **enveloppes** per (sub)discipline/commissie worden pas **vastgelegd nadat de aanvragen zijn ingediend**. Ze worden bepaald op basis van onder andere het percentage aanvragen per (sub)discipline/commissie ten opzichte van het totaal aantal aanvragen per ronde.

Motivering:

Omdat bottom-up indiening van dossiers nog steeds een basisprincipe van het Kunstendecreet is en dit ronde na ronde een verschil kan geven in het aantal dossiers per (sub)discipline/commissie, is het niet zinnig op voorhand een budget per (sub)discipline/commissie vast te leggen. Het totale beschikbare budget per ronde kan op voorhand gecommuniceerd worden, maar de verdeling over de commissies

De Adviescommissie Kunsten maakt in geen geval deel uit van deze afstemmingscommissie, gezien het haar taak is de kwaliteit van het gehele beoordelingsproces (nadien) te evalueren.

Opmerking:

Een eventuele betrokkenheid van het kabinet in deze Afstemmingcommissie is minder evident. Eventueel kan een piste als waarnemer overwogen worden. Indien het kabinet een deelnemende stem heeft, kan de minister van Cultuur bij zijn finale subsidiebeslissing moeilijker afwijken van het werk van deze Afstemmingscommissie. Verschillende rollen worden op die manier vermengd.

Niveau uitwerking: samenstelling en procedure in BVR en draaiboek kwaliteitsbeoordeling

PRINCIPE 7

Voor de Dynamische Ruimte wordt ten opzichte van het totale kunstenbudget een minimumpercentage opgenomen in het Kunstendecreet.

Motivering:

Uit de Visienota Kunsten overgenomen. De stabiliteit van het budget voor de Dynamische Ruimte vormt een van de uitgangspunten van het nieuwe Kunstendecreet.

Niveau uitwerking: principe in Kunstendecreet, percentage in BVR

3 BEOORDELINGSMETHODIEK (DYNAMISCHE RUIMTE EN BREDE VELD)

Belangrijke doelstellingen bij een mogelijke hervorming en de organisatie van het beoordelingssysteem zijn (cf. oKo + Visienota Kunsten + Strategische Adviesraad Cultuur):

- Planlastverlaging voor zowel het veld als voor de administratie;
- de efficiëntie en effectiviteit van de beoordeling verhogen;
- een gelijke kwaliteitslat;
- een peer-to-peerbeoordeling;
- meerstemmigheid (voldoende diverse stemmen rond tafel);
- het belang van intersubjectiviteit;
- voldoende mogelijkheid tot veldwerk en ondersteuning voor de beoordelaars.

De vereenvoudiging van procedures mag niet beperkt worden tot het decretale kader, maar is ook een aandachtspunt bij de uitvoering van het Kunstendecreet, bijvoorbeeld in Kiosk of het draaiboek.

De hierna opgenomen principes zijn geordend volgens de chronologie van de processtroom van een subsidieaanvraag.

3.1 PRINCIPES BIJ HET BEKENDMAKEN VAN SUBSIDIES

Principe 8

Het werken met deadlines voor aanvragen van werkingssubsidies in het Brede Veld en voor projectsubsidies en beurzen in de Dynamische Ruimte blijft behouden.

Motivering:

De piste van doorlopende aanvraagprocedures is enkel haalbaar voor een beperkt aantal subsidie-instrumenten aangezien een constante ad hoc inschakeling van beoordelaars niet-organiseerbaar is voor grote aantallen dossiers en commissies. Het geeft ook een probleem bij de budgetverdeling. Om deze reden wordt er gekozen voor het werken met deadlines, behalve voor een paar internationale instrumenten in de Dynamische Ruimte. De doorlopende indiening die nu reeds van toepassing is op de TBPP zal worden uitgebreid naar de twee nieuwe internationale instrumenten: internationaal presentatieproject en internationaal werkverblijf. Voor de beoordeling zal één commissie internationaal worden opgericht (zie principe 27).

Niveau uitwerking: indiendata in BVR (zowel werkingssubsidies als projectsubsidies).

Principe 9

9.1. In het Kunstendecreet wordt een duidelijke verhouding/afbakening met de verschillende andere cultuurdecreten binnen het Departement CJM opgenomen,

9.2. en het indienen van eenzelfde project bij twee verschillende subdisciplines (commissies) wordt uitgesloten.

Bijvoorbeeld:

“Subsidies binnen het Kunstendecreet worden enkel verschaft aan projecten die een landelijke betekenis hebben (zie verwoording in de Memorie van Toelichting). De aanvrager maakt per projectaanvraag de keuze voor één cultuurdecreet binnen het Departement CJM. Hij wacht de subsidiebeslissing af alvorens eventueel op een ander decreet dezelfde projectaanvraag in te dienen.”

“De aanvrager kan een projectaanvraag per ronde slechts 1 keer indienen binnen het Kunstendecreet. Indien eenzelfde dossier in eenzelfde indienronde meerdere keren wordt ingediend, dan worden alle betrokken dossiers onontvankelijk verklaard.”

Motivering:

Er is een te grote en stijgende tendens dat aanvragers op verschillende cultuurdecreten subsidieaanvragen indienen. Het komt zelfs voor dat een project bij verschillende subdisciplines (in de praktijk verschillende commissies binnen het Kunstendecreet) wordt ingediend. Begrijpelijk: de aanvrager wil zoveel mogelijk zijn ‘kans wagen’. Maar dit creëert een dubbele werklast voor zowel beoordelaars als administratie voor dossiers die uiteindelijk, misschien, slechts op 1 van de decreten gesubsidieerd

////////////////////////////////////

worden. Bovendien stijgt zo de kans op soms moeilijk te detecteren dubbele subsidiëring. Te vermijden dus.

Aandachtspunt:

Het Kunstendecreet is er voor ondersteuning van professionele kunstenaars en kunstorganisaties op een Vlaams niveau. Voor initiatieven die vroeger op provinciaal niveau gesubsidieerd werden, moet een oplossing gezocht worden.

Niveau uitwerking: Kunstendecreet (indienings- en subsidievoorwaarden)

3.2 PRINCIPES BIJ HET AANVRAGEN VAN SUBSIDIES

Principe 10

De huidige functies binnen het Kunstendecreet blijven behouden, de disciplines worden licht aangepast:

- Er wordt een discipline “transdisciplinair” toegevoegd.
- De discipline “architectuur en vormgeving” wordt aangepast naar “architectuur en toegepaste kunsten” (wegens het toevoegen van fotografie).

Motivering voor behoud functies:

Herkenbaarheid, vertrouwdheid en nog steeds een relevante benadering van hoe in het veld gewerkt wordt.

Motivering voor aanpassing disciplines:

Nu reeds worden ook fotografie, textielkunst, juweelkunst, grafische kunst en andere toegepaste disciplines onder ‘vormgeving’ toegelaten. De term ‘toegepaste kunsten’ is daarvoor duidelijker dan de term ‘vormgeving’. Voor het Kunstendecreet van 2004 bestond een subsidiereglement voor deze sector met de benaming ‘architectuur, vormgeving en toegepaste kunsten’. De titel werd later ingekort voor de vereenvoudiging, maar de doelgroep werd daardoor onduidelijker.

Fotografie verdient als ondergesneeuwde discipline volgens de visienota Kunsten meer aandacht. Het Departement CJM zal tegen zomer 2021 duidelijkheid verschaffen voor welke vormen van fotografie subsidies aangevraagd kunnen worden binnen het Kunstendecreet.

Wat betreft transdisciplinair: dit is een aanvinkbare categorie in KIOSK omdat de praktijk dit vraagt, maar heeft momenteel geen rechtsgrond in het Kunstendecreet. Dit zou een rechtzetting betekenen.

Niveau uitwerking: BVR (voor wat betreft benaming disciplines)

Principe 11

Er worden in de Dynamische Ruimte kwantitatieve drempels ingebouwd om instroom dossiers in de aanvraagfase te beperken.

11.1. Het aantal beurzen die een aanvrager in zijn/haar carrière kan aanvragen en toegekend krijgen, wordt beperkt (zie verder bij principe 21).

11.2. Een aanvrager kan in zijn/haar carrière ongelimiteerd projectsubsidies aanvragen en ontvangen, maar kan een specifieke projectaanvraag per indienronde slechts 1 keer indienen (zie eerder bij principe 9.2).

3.3 PRINCIPES BIJ HET ADVISEREN VAN SUBSIDIES

Principe 12

In de Dynamische Ruimte worden de subsidievoorwaarden sterker gehanteerd als kwalitatieve drempel. Indien niet aan de subsidievoorwaarden is voldaan, wordt de aanvraag niet verder behandeld door de beoordelingscommissie.

Uitwerking:

De meest voorkomende kwalitatieve subsidievoorwaarden zijn:

- Professioneel als kunstenaar/organisatie actief zijn in het kunstenveld.
- Betrokkenheid bij het Vlaamse kunstengebeuren

De administratie bezorgt voor de instrumenten in de Dynamische Ruimte (eventueel in de zakelijke insteek) een evaluatie van de geldende subsidievoorwaarden. Indien de artistieke insteekschrijvers de evaluatie van de administratie bekrachtigen, wordt het dossier niet verder geadviseerd op inhoudelijk-artistiek vlak. Indien geen consensus, wordt het dossier toch verder behandeld.

Niveau uitwerking: Kunstendecreet (nieuw is het principe dat “bij het niet voldoen, de aanvraag niet verder wordt behandeld”).

Principe 13

Het werken met een pool van beoordelaars/en commissies/ intersubjectiviteit blijft behouden maar wordt grondig geëvalueerd en waar nodig bijgesteld (voor bepaalde subsidielijnen).

Een voorstel van de samenstelling van de belangrijkste beoordelingscommissies is opgenomen in hoofdstuk 4.

Niveau uitwerking: principe van beoordeling, eventueel verschillend per onderdeel van het landschap (Dynamische Ruimte, Brede Veld,...) door experts-commissies in Kunstendecreet, uitwerking in BVR.

Principe 14

De belangrijke rol van een objectieve moderator in beoordelingscommissies blijft behouden. De huidige methodiek van (externe) voorzitters wordt wel geëvalueerd.

Niveau uitwerking: principe van objectieve moderator en wie het wordt in Kunstendecreet

Principe 15

Adviezen resulteren niet langer in een categorie van 'zeer goed' – 'volstrekt onvoldoende', maar in 'positief' of 'negatief'. De positieve dossiers worden gerangschikt op basis van artistieke kwaliteit en rekening houdend met het landschap (via de aandachtspunten van de minister, zie principe 3).

Niveau uitwerking: vorm van het advies in BVR, hoe je tot een ranking komt eventueel bepalen in draaiboek.

Principe 16

Er wordt onderzocht of prospecties en/of werkbezoeken terug een centrale plaats kunnen krijgen binnen de kennisopbouw over en opvolging van organisaties met werkingssubsidies (en eventueel ook voor projecten). De administratie zou zelf ook deelnemen aan de werkbezoeken.

Motivering pro:

Expertise- en kennisopbouw van (vaste) beoordelaars en voorzitters (in functie van het modereren van vergaderingen) stijgt. (Structureel) gesubsidieerden hebben het gevoel dat de overheid hun organisatie/project beter kent, en dat het oordeel erover dus meer gegrond is.

Motivering contra:

Dit is enkel haalbaar indien voldoende budget voor opleiding/werkbezoeken/prospecties gevonden wordt (indien deze nog betalend zouden zijn), en mits invoer van vaste commissies per (sub)discipline, aangezien beoordelaars best weten welke sector ze zullen adviseren om te weten welke sector ze gericht moeten prospecteren. Bovendien is er binnen de administratie geen ruimte voor extra werkbelasting om de prospecties en/of werkbezoeken administratief op te volgen.

Niveau uitwerking: draaiboek, bvb via huishoudelijk reglement te ondertekenen door beoordelaars.

Principe 17

De taakstelling van de Adviescommissie Kunsten wordt herbekeken in het kader van het traject herijking cultuurdecreten.

Niveau uitwerking: adviesorgaan + rol opnemen in Kunstendecreet

4 SPECIFIEKE AANDACHTSPUNTEN IN DE DYNAMISCHE RUIMTE

4.1 PROJECTEN

Principe 18

Er is geen combinatie meer mogelijk van werkingssubsidies (Brede Veld) en de subsidies in de Dynamische Ruimte.

Voor de duidelijkheid: samenwerkingen tussen spelers in de Dynamische Ruimte en het Brede Veld blijven mogelijk. Ook onderling combineren van meerdere soorten projectsubsidies in de Dynamische Ruimte blijft in principe mogelijk. De combinatiemogelijkheden moeten wel nog nader worden bekeken.

Motivering:

De Dynamische Ruimte heeft als doel de dynamiek, en eventueel instroom, in het kunstenveld mogelijk te maken en de diversiteit in het landschap te stimuleren, door nieuwe initiatieven of initiatieven zonder andere structurele middelen te ondersteunen. De middelen voor de Dynamische Ruimte zijn er exclusief voor de kunstenaars, collectieven en organisaties die deze dynamiek creëren.

Indien ook organisaties in het Brede Veld van de middelen van de Dynamische Ruimte gebruik zouden maken, gaat dit ten koste van de ruimte voor niet-structureel ondersteunde initiatieven, wat dus de doelstelling van de Dynamische Ruimte zou ondermijnen.

Dit principe is opgenomen in de Strategische Visienota Kunsten.

Aandacht:

Veel organisaties met lage werkingssubsidies halen een substantieel deel van de subsidies uit projecten. Als dit niet meer mogelijk is, zullen ze voor de volgende werkingsperiode een veel hogere werkingssubsidie aanvragen, en dus een relatief grote groei vragen. De kaasschaaf hanteren bij de uiteindelijke beslissing over hun subsidie-enveloppe 2023-2027 is in deze context te vermijden als men deze werkingen op kwalitatief peil wil behouden.

Niveau uitwerking: uitsluitingsprincipes in Kunstendecreet

Principe 19

De aanvragen voor projectsubsidies in de Dynamische Ruimte worden behandeld door vijf beoordelingscommissies, voor de disciplines

- Architectuur en Toegepaste Kunsten;
- Beeldende en Audiovisuele Kunsten;
- Muziek;
- Podiumkunsten;
- Transdisciplinair.

Elke beoordelingscommissie krijgt een enveloppe toegewezen, waarbinnen een ranking van positief beoordeelde dossiers wordt opgesteld (zie principe 6).

Principe 20

Voor de samenstelling van de beoordelingscommissies voor projecten gelden volgende uitgangspunten:

- Een commissie met minimum 7 en maximaal 17 vaste beoordelaars
- waarvan ieder jaar minstens 1/3 en maximaal de helft vervangen wordt.

Insteek door 2 à 3 beoordelaars, administratie verzamelt insteken en maakt een advies op, of insteek door 2 à 3 beoordelaars en discussie in grote commissie, enkel over dossiers waarover geen consensus is.

Motivering pro:

Meer expertiseopbouw in functie van landschapszorg en methodiek beoordeling door de tijd heen. Toch nog voldoende nieuw bloed, waardoor 'vriendjespolitiek' beperkt wordt. Eenvoudigere commissiesamenstelling voor administratie. Bij grotere commissies hebben beoordelaars een beter zicht op een groter samenhangend geheel van het landschap.

Motivering contra:

Blijft een jaarlijks terugkerende procedure van wijziging/vervanging en dus werklastverhoging administratie. Grotere commissies betekent meer dossiers, en dus meer werklast per beoordelaar. Is enkel mogelijk bij een doorgedreven vereenvoudiging van insteken/adviezen. In het verleden (voor KD 2013) werd zo gewerkt maar er is van afgestapt omwille van te grote werklast.

Niveau uitwerking: BVR voor wat betreft grootte, werkwijze in draaiboek.

4.2 BEURZEN

Principe 21

De doelstelling van het belastingvrije subsidie-instrument beurzen blijft behouden, namelijk de ontwikkeling van het oeuvre/werk van talenvolle individuele kunstenaars mogelijk maken, zonder resultaatsverbintenis, maar de **doelgroep en de toepassing** van de beurzen wordt **aangepast** en verscherpt.

Motivering pro:

- Er worden soms tegelijk door dezelfde kunstenaar meerdere beurzen aangevraagd voor verschillende 'onderzoekslijnen', men volgt daarbij de projectlogica. Maar een beurs dient voor het geheel van een praktijkontwikkeling. Meerdere beurzen tegelijk aanvragen moet uitgesloten worden.
- Men ziet een beurs als een gemakkelijke manier om een projectsubsidie te krijgen: zonder begroting en zonder financiële verantwoording. Het doel van een beurs verwatert.

- De overlap met de Projecten functie Ontwikkeling bij Individuele kunstenaars is groot en zorgt voor blijvende verwarring bij zowel aanvragers als beoordelaars.
- De rechtsgrond voor de fiscale vrijstelling van beurzen (wat, samen met het niet moeten opstellen van een begroting of financiële verantwoording, het belangrijkste kenmerk is) ligt in de federale Wet op de belastingen voor “Subsidies en Prijzen aan Kunstenaars en Wetenschappers”. Een beurs aan een kunstenaar moet dus gezien worden in de geest van Prijzen of doctoraatsbeurzen: een uitzonderlijke toekenning voor uitzonderlijk beloftevolle personen, wat je een paar keer kan krijgen, maar niet onbeperkt.

Motivering contra:

Ondersteuning via hoofdzakelijk beurzen was de reguliere en goed werkende praktijk binnen de beeldende kunsten tot KD2013, tot de beurzen opengesteld werden voor andere sectoren. Als we omwille van de ontstane wildgroei de beurstoekenningen zouden beperken, zal specifiek de ‘ondergesneeuwde’ sector van de beeldende kunsten getroffen worden, terwijl de Strategische Visienota Kunsten deze sector net prioritair wil steunen.

Uitwerking:

Algemeen:

- De ‘kortlopende beurs’ wordt Beurs Jong Talent (zie verder).
- De ‘meerjarige beurs’ wordt Beurs Bewezen Talent (of andere naam) (zie verder).
- Er is voor beide types maar 1 indiendatum/jaar, die een half jaar van elkaar verschilt (bijvoorbeeld 15 november en 15 mei).
- Elk beursjaar staat voor een forfaitair vast bedrag, hetzij 5.000 euro voor Jong Talent, hetzij 10.000 euro voor Bewezen Talent.
- Beurzen zijn toegankelijk voor kunstenaars in alle sectoren/disciplines.
- Op jaarbasis zijn x aantal beurzen Jong Talent en beurzen Bewezen Talent beschikbaar.
- Delegatie van de minister naar de administratie voor de beslissing over beurzen Jong Talent.

Beurs Jong Talent

(noot: benaming nog te kiezen, andere pistes zijn startersbeurs, stimuleringsbeurs, ...)

De Beurs Jong Talent is bedoeld voor beloftevolle kunstenaars **tot uiterlijk zeven jaar** na hun opleiding (*voor autodidacten zal een andere regeling uitgewerkt worden*). Deze beurs kan worden aangevraagd na **één jaar artistieke praktijk** (moment afstuderen als referentiepunt). De kunstenaar kan de beurs gebruiken voor alles wat verband houdt met de ontwikkeling/groei van zijn professioneel traject/oefvre zoals onderzoek, materiaal(studie), aankoop apparatuur, deelname aan tentoonstellingen en manifestaties, ...

- Om een beurs Jong Talent te kunnen krijgen, moet de kunstenaar aantonen dat en duiden hoe hij/zij op artistiek/zakelijk/management/... vlak begeleid zal worden/zal leren van/zal samenwerken met een gevestigde waarde (kunstenaar of andere speler binnen het kunstenveld die een inhoudelijke meerwaarde kan betekenen).

- Indien de commissie het beoordelingscriterium ‘groeipotentieel van het oeuvre van de kunstenaar’ niet voldaan acht, kan de aanvrager het eerstkomende jaar na de aanvraag niet meer indienen (want de praktijk/het oeuvre moet nog groeien) (zie principe 11).
- De looptijd van de beurs Jong Talent is standaard 1 jaar, het beursbedrag 5.000 euro. (d.w.z. dat de, louter inhoudelijke, verantwoording x maanden na dat jaar moet worden ingediend). Als kunstenaar kan je maar twee keer een beurs Jong Talent krijgen.
- Eén beoordelingscommissie per hoofddiscipline voor ‘Beurzen Jong Talent’. Concreet zijn er dus vijf beoordelingscommissies, voor de disciplines
 - Architectuur en Toegepaste Kunsten
 - Beeldende en Audiovisuele Kunsten
 - Muziek
 - Podiumkunsten
 - Transdisciplinair

Elke beoordelingscommissie krijgt een enveloppe toegewezen, waarbinnen een ranking van positief beoordeelde dossiers wordt opgesteld (zie principe 6).

- Voor de samenstelling van de beoordelingscommissies voor de Beurs Jong Talent gelden volgende uitgangspunten:
 - Een commissie met minimum 7 en maximaal 13 vaste beoordelaars
 - waarvan ieder jaar minstens 1/3 en maximaal de helft vervangen wordt.
 - insteek door 2 à 3 beoordelaars, administratie verzamelt insteek en maakt een advies op, of insteek door 2 à 3 beoordelaars en discussie in grote commissie, enkel over dossiers waarover geen consensus is.

Ter discussie:

Hoe wordt de begeleiding van een Jong Talent door een gevestigde kunstenaar of organisatie best uitgewerkt? Is het voldoende dat de kunstenaar gewoon aantoont dat er een ‘leer’traject (artistiek/zakelijk/...) zal zijn, of wordt de waarde van de ‘leermeester’ ook een beoordelingscriterium? Kan een leermeester ook een galerie zijn? Wat verstaan we onder deze begeleiding?

Beurs Bewezen Talent

(noot: benaming nog te kiezen, andere pistes zijn beurs Gevestigd Talent, ...)

De Beurs Bewezen Talent is bedoeld voor kunstenaars die **minstens zeven jaar een artistieke praktijk hebben**. De kunstenaar kan de beurs gebruiken voor alles wat verband houdt met de ontwikkeling/groei van zijn professioneel traject/oeuvre zoals onderzoek, materiaal(studie), aankoop apparatuur, deelname aan tentoonstellingen en manifestaties, ...

- Iedere kunstenaar kan maximaal gedurende drie jaar een Beurs Bewezen Talent ontvangen. Elk beursjaar staat gelijk aan 10.000 euro.
- De looptijd van de beurs Bewezen Talent is variabel. De kunstenaar kiest binnen het maximum van drie jaar zelf de looptijd. Voor de looptijd zijn volgende opties mogelijk: 1 jaar, 2 jaar, 3 jaar.
 - Indien een kunstenaar voor 1 jaar kiest (en toegekend krijgt), kan hij later opnieuw indienen voor 1 of 2 jaar.

- Indien een kunstenaar voor 2 jaar kiest (en toegekend krijgt), kan hij later nog indienen voor 1 jaar.
- Indien de commissie het beoordelingscriterium ‘groeipotentieel van het oeuvre van de kunstenaar’ niet voldaan acht, kan de aanvrager het eerstkomende jaar na de aanvraag niet meer indienen (want de praktijk/het oeuvre moet nog groeien) (zie principe 11).
- Eén beoordelingscommissie per hoofdiscipline voor Beurzen Bewezen Talent. Concreet zijn er dus vijf beoordelingscommissies, zie hierboven. Elke beoordelingscommissie krijgt een enveloppe toegewezen, waarbinnen een ranking van dossiers wordt opgesteld (zie principe 6).
- Voor de samenstelling van de beoordelingscommissies voor de Beurs Bewezen Talent gelden volgende uitgangspunten:
 - Een commissie met minimum 7 en maximaal 13 vaste beoordelaars
 - waarvan ieder jaar minstens 1/3 en maximaal de helft vervangen wordt.
 - insteek door 2 à 3 beoordelaars, administratie verzamelt insteken en maakt een advies op, of insteek door 2 à 3 beoordelaars en discussie in grote commissie, enkel over dossiers waarover geen consensus is.

Aangezien elke kunstenaar maximaal 1 keer een Beurs Jong Talent en 3 keer een Beurs Bewezen Talent kan krijgen, kan een kunstenaar in zijn carrière maximaal 40.000 euro aan beurzen krijgen. Daarnaast zijn er onbeperkt projectsubsidies mogelijk.

Ter discussie:

Is de commissie op niveau van de hoofdiscipline die de Beurzen Jong Talent beoordeelt dezelfde als de commissie die de Beurzen Bewezen Talent beoordeelt? M.a.w.: beoordeelt de beurzencommissie Beeldende Kunsten zowel beurzen Jong Talent als Beurzen Bewezen Talent?

- Argument voor minstens deels verschillende commissies: profielen van wie de ‘jonge talenten’ opvolgt verschillen van profielen van wie de ‘bewezen talenten’ kent/opvolgt.
- Argument voor dezelfde commissies: maakt het eenvoudiger en vergroot het landschapzicht van de commissieleden (weten wie welke beurs krijgt en waarom).

Niveau uitwerking: definitie, doelgroep en criteria in Kunstendecreet, indiendata etc. in BVR.

Principe 22

De overlap tussen een project van een individuele kunstenaar met de functie ontwikkeling en een beurs wordt weggewerkt, door ontwikkelingsprojecten voor individuele kunstenaars altijd te verbinden aan de functie productie. Met andere woorden: elk project Individuele Kunstenaar moet steeds een productie-aspect hebben, al kan dit ook een uitgebreid ontwikkelingstraject inhouden.

Motivering:

Er bestaat veel verwarring over het verschil tussen een project met de functie ontwikkeling, aangevraagd door een kunstenaar, en een beurs die per definitie enkel voor ontwikkeling is. Omdat

////////////////////////////////////

beurzen gemakkelijker aan te vragen zijn, is er een stijgende vraag naar beurzen als het gaat om ontwikkeling, ook al gaat het om duidelijk afgebakende 'projecten'.

Hierdoor worden zowel het doel van de projecten als het doel van de beurzen duidelijker tegenover elkaar afgebakend (zie principe 21).

Motivering pro project individuele kunstenaar 'vanaf productie':

Dit zou de lijn scherpstellen. Als een kunstenaar voor louter ontwikkeling gaat, dan vraagt hij een beurs aan.

Motivering contra:

Dit hangt samen met de beperking van de beurzen (zie eerder): door de beperking op de beurzen worden de mogelijkheden om louter te experimenteren zonder productie-element bijzonder beperkt. Wat wil het beleid stimuleren?

Niveau uitwerking: definities en toepassingsgebied in Kunstendecreet

4.3 INTERNATIONALE INITIATIEVEN

Principe 23

Binnen de Dynamische Ruimte wordt een nieuw subsidie-instrument voorzien specifiek voor internationale presentatiekansen: subsidies voor een "internationaal presentatieproject (IPP)".

Motivering:

- Internationalisering is een groot aandachtspunt van de Visienota Kunsten, maar de grote aandacht voor internationalisering gaat niet gepaard met een koppeling aan de gepaste beleidsinstrumenten om deze ambitie te realiseren.
- Grotere zichtbaarheid van de internationale presentatiekansen en beter te monitoren als aparte lijn.
- Er is zowel een gevoelige daling van het aantal buitenlandse organisaties (vooral uit de beeldende kunsten) die aanvraagt (t.o.v. Kunstendecreet 2004), als van het aantal subsidies (decimering). Daarnaast is ook de slaagkans van een ingediende aanvraag door een buitenlandse organisatie veel lager geworden (Kunstendecreet 2004: 66% tgo. Kunstendecreet D2013: 16%)

Uitwerking:

- Het internationaal presentatieproject (IPP) is een hefboomsubsidie met een gelimiteerd maximumbedrag, bijvoorbeeld 25.000 euro. Het doel is de aanwezigheid en zichtbaarheid van Vlaams werk in het buitenland stimuleren.
- Een internationaal presentatieproject kan aangevraagd worden door buitenlandse organisaties (en eventueel binnenlandse organisaties zonder werkingsubsidie, zie hieronder bij discussie) die het werk van een Vlaamse kunstenaar of in Vlaanderen/Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevestigde kunstenaar zullen tonen in het buitenland.
- Voor buitenlandse organisaties die samenwerken met een binnenlandse organisatie die een structurele ondersteuning via het Kunstendecreet krijgt, is de aanvraag IPP enkel mogelijk indien

Motivering pro:

- Een internationaal werkverblijf zit nu onder de benadering van beurzen, en is daardoor minder zichtbaar. Bovendien willen we de invulling van beurzen meer op scherp stellen.
- De beurzen zouden forfaitair zijn en slechts 1x/jaar indienbaar, dit is voor internationale residenties en werkverblijven (die variëren in looptijd en kostprijs, en vasthangen aan uiteenlopende aanmelddata bij de respectievelijke residenties of werkverblijven) niet aangewezen.
- De beurzen zouden in de toekomst slechts een beperkt aantal keer in een carrière toegekend worden, terwijl werkverblijven steeds zinvol kunnen zijn. Een beurs toekennen voor een werkverblijf (wat nu de praktijk is) zou, zonder invoering van een subsidie-instrument werkverblijf/residentie, het beperkte aantal mogelijke beursjaren al meteen voor een deel 'opsouperen', wat niet de bedoeling is.
- Aangezien beurzen werken met vaste bedragen, zijn ze eigenlijk niet geschikt voor buitenlandse residenties of werkverblijven. Het gaat om in tijd afgebakende residenties of werkverblijven, waar een specifieke kost aan verbonden is. In feite zijn dit projecten 'ontwikkeling', maar een projectaanvraag is voor een residentie waarvoor een kunstenaar maar 2500 euro nodig heeft, een 'zware' procedure.
- Voor projectaanvragen door kunstenaars zal het in de toekomst niet meer mogelijk zijn om een project ontwikkeling aan te vragen zonder ook de functie productie te vervullen. Dit betekent de facto dat een projectsubsidie aanvragen voor louter een werkverblijf (functie ontwikkeling) niet langer mogelijk is.
- Flexibiliteit vs duurzaamheid: met de residenties waarmee de Vlaamse overheid een contract aangegaan is, wordt een duurzame relatie opgezet, maar daarnaast is er een nood voor kunstenaars om in te kunnen spelen op ad hoc vragen/opportunities. Beide systemen zijn dus complementair.

Motivering contra:

Is een nieuwe subsidielijjn, dus meer lijnen binnen KD.

Ter discussie:

Enkel internationale residenties en werkverblijven vatten met dit subsidie-instrument, of ook binnenlandse residenties/verblijven in Vlaanderen/Brussels Hoofdstedelijk gewest?

Niveau uitwerking: nieuw subsidie-instrument in Kunstendecreet, uitwerking in BVR

Principe 25

De bestaande instrumenten "doorbraaktrajecten" en "internationale cofinanciering" worden geheroriënteerd richting de lijn residenties/werkverblijven en de lijn internationale presentatieprojecten.

Motivering:

- De doorbraaktrajecten werden slechts 3 jaar toegekend en staan momenteel on hold wegens geen budget. Er werd slechts beperkt ingetekend op het instrument. Bovendien wordt nu een apart instrument voor internationale presentatieprojecten uitgewerkt. De kunstenaars die vroeger in aanmerking kwamen voor een doorbraaktraject, kunnen daar nu (gedeeltelijk) terecht.
- De internationale cofinanciering is decretaal voorzien maar nog nooit uitgevoerd, wegens de onvoorspelbaarheid van het nodige budget. Het gaat hier om een "matchingfund", dus een verplichte bijdrage van Vlaanderen indien een project Europese subsidies verkrijgt. Dit is niet op voorhand in te schatten en dus niet te budgetteren. Een plotse verplichting voor enkele projecten kan het hele budget voor internationale initiatieven hypothekeren.

Niveau uitwerking: = subsidie-instrument, dus in Kunstendecreet en in BVR te schrappen.

Ter discussie:

In de voorbereiding van het ICB gaf de minister-president aan dat er "blijvende aandacht [dient te zijn] voor internationale subsidiemechanismen (bv. Creative Europe). Ook andere mogelijkheden voor de culturele sector zouden we willen laten onderzoeken en opvolgen (bijvoorbeeld: Horizon)."

Europese subsidies dekken vrijwel nooit de volledige kosten van een project maar werken via cofinanciering: de aanvrager moet ook een deel van kosten dekken. Indien de mogelijkheid tot cofinanciering wordt geschrappt in de sectordecreten (binnen het cultureelerfgoeddecreet is er momenteel een actieve lijn cofinanciering), is het wenselijk elders een mechanisme voor cofinanciering te voorzien.

Principe 26

Subsidies voor internationale netwerkevenementen worden ondergebracht bij het internationaal cultuurbeleid.

Motivering:

Het was tot nu toe niet mogelijk om subsidies voor netwerkevenementen aan te vragen binnen het Kunstendecreet, deze lijn is niet geactiveerd. Door netwerkevenementen onder te brengen in een context die meer op internationale uitwisseling gericht is, met name het internationaal cultuurbeleid, kan men sterker inzetten op evenementen en evenementenbeleid.

Niveau uitwerking: schrappen in Kunstendecreet (of: niet meenemen in nieuw Kunstendecreet)

Principe 27

Voor de beoordeling van alle internationale instrumenten in de Dynamische Ruimte, uitgezonderd voor de tussenkomsten voor buitenlandse publieke presentatiemomenten (TBPP), wordt een aparte beoordelingscommissie opgericht.

////////////////////////////////////

5 BREDE VELD

PRINCIPE 29

De aanvragen voor werkingssubsidies in het Brede Veld worden behandeld door minimum vijf maar wellicht meer beoordelingscommissies, om de werklast haalbaar te houden. In ieder geval wordt de onderverdeling in hoofddisciplines een eerste leidraad:

- Architectuur en Toegepaste Kunsten;
- Beeldende en Audiovisuele Kunsten;
- Muziek;
- Podiumkunsten;
- Transdisciplinair.

PRINCIPE 30

Voor de samenstelling van de beoordelingscommissies voor werkingssubsidies gelden volgende uitgangspunten:

- Een commissie met minimum 7 en maximaal 17 vaste beoordelaars
- insteek door 2 à 3 beoordelaars, administratie verzamelt insteken en maakt een advies op, of insteek door 2 à 3 beoordelaars en discussie in grote commissie, enkel over dossiers waarover geen consensus is.

PRINCIPE 31

De beslissingsdatum voor werkingssubsidies in het Brede Veld wordt verplaatst van 1 oktober 2022 naar 1 juli 2022.

Motivering:

Op vraag van de sector, onder andere oKo.

PRINCIPE 32

Binnen het beoordelingsproces van werkingssubsidies wordt de repliekfase afgeschaft en de hearing omgevormd tot een 'digitaal gesprek'. Enkel op die manier is een beslissing mogelijk per 1 juli 2022.

Het digitaal gesprek is een digitaal contactmoment tussen elke aanvrager van een werkingssubsidie en twee beoordelaars van de commissie, in deze context 'rapporteurs' genoemd. De rapporteurs stellen tijdens het gesprek hun vragen over het dossier aan de aanvrager. Na dit gesprek stellen zij hun insteek op. Vervolgens treden ze in de commissievergadering op als rapporteurs, m.a.w. zij duiden het dossier in de diepte tijdens de commissievergadering. De rapporteurs zijn dus ook de insteekgevers. Van het gesprek wordt geen verslag gemaakt, het is louter ondersteunend. In het kader van gelijke behandeling wordt de duur van het gesprek vastgelegd, bijvoorbeeld op 30 minuten.

Motivering pro:

Tijdsinst. Enkel op die manier is een beslissing voor werkingssubsidies per 1 juli 2022 haalbaar. Deze datum is meer wenselijk dan de nu decretaal voorziene beslissingsdatum van 1 oktober 2022.

De term 'hearing' of 'hoorzitting' scheidt verwachtingen van een vergadering met een voltallige commissie. Dit is niet haalbaar indien we de beslissing voor de werkingssubsidies met drie maanden willen vervroegen. Het principe van de hearing, bepleit door de sector, kan door deze omvorming naar een digitaal gesprek naar de geest behouden blijven en toch haalbaar zijn.

Motivering contra:

Het afschaffen van de repliekfase zal mogelijk grote weerstand kennen.

Uitwerking niveau: principe in Kunstendecreet, uitwerking in BVR en draaiboek.

PRINCIPE 33

Bij de aanvraag en toekenning van werkingssubsidies wordt het onderscheid tussen artistieke werkingsmiddelen en middelen voor infrastructuur zo duidelijk mogelijk toegelicht. Zowel de infrastructuur- als werkingsmiddelen worden voorlopig echter met één subsidie-enveloppe ondersteund.

Motivering:

De Visienota Kunsten stelt voor om in de toekomst dit onderscheid te maken bij toekenning van subsidies, maar dit kan enkel op basis van een inventarisatie van de gesubsidieerde infrastructuur. Het Departement CJM laat momenteel een mappingonderzoek infrastructuur uitvoeren. Het is wenselijk deze inventarisatie af te wachten en te onderzoeken of dit budgettair opsplitsen van subsidies zinvol is vooraleer dit principe decretaal te verankeren.

Uitwerking niveau: ?? (Hoefte misschien niet vermeld te worden in decreet of BVR).

PRINCIPE 34

Net zoals voor Kern- en Kunstinstituten is voor structurele ondersteuning binnen het Kunstendecreet een gedegen beleid op vlak van fair practices, fair pay & cultural governance een uitgangspunt. Dit wordt opgenomen bij de beoordeling en bij het toezicht op werkingssubsidies.

Motivering:

Wordt vermeld in de Visienota Kunsten.

Opgelet:

Er moet wel een onderscheid zijn in de benadering tussen Brede Veld (werkingssubsidies) en de Kern- en Kunstinstanties. Ook binnen het Brede Veld moet er ruimte zijn voor differentiatie tussen kleine en grote organisaties. Dit is mogelijk via het 'pas toe of leg uit'-principe.

Uitwerking niveau: beoordelingscriteria in Kunstendecreet, uitwerking in BVR en draaiboek

PRINCIPE 35

Bij de beoordeling van werkingssubsidies wordt naast de nieuwe aanvraag (het toekomstplan van de organisatie) ook de voorbije werking (het verleden van een organisatie) in rekening gebracht. Beoordelaars moeten voldoende kennis kunnen verwerven over de kwaliteit van de voorbije werking.

Niveau uitwerking: indien nieuw beoordelingscriterium: in Kunstendecreet, indien als onderdeel van aanvraagdossier: in BVR.

PRINCIPE 36

Meervragen (inclusief in het geval van fusies) zullen bij indiening van een aanvraag voor werkingssubsidies in het Brede Veld getoetst worden op het realisme en de haalbaarheid van de begroting.

Motivering:

Het kan niet de bedoeling zijn dat aanvragers x% meer vragen dan hun vorige subsidie louter om de begroting op te blazen. Dit is een voorkomende tactiek om te verzekeren dat men toch nog steeds een goede subsidie overhoudt wanneer het gevraagde bedrag bij de toekenning naar beneden wordt gebracht. Zulke onrealistische plannen betekenen verloren tijd en energie zowel voor de aanvrager in het schrijven als de commissies in het beoordelen.

Ook bij fusies moet het realisme/de haalbaarheid van de begroting goed in het achterhoofd gehouden worden. Het is niet zo dat 1+1 automatisch 2 wordt in het geval van fusies.

Opgelet:

De meervraag ten opzichte van de vorige subsidie in rekening brengen, is eigenlijk niet wettelijk omdat de beoordeling enkel op het voorliggende dossier betrekking mag hebben (advies Raad van State). Bovendien moet elke begroting sowieso gemotiveerd worden. Je kan moeilijk argumenteren wat 'te veel' gevraagd is, aangezien voor elke uitgave een artistieke activiteit in het dossier vermeld staat.

Belangrijker dan de meervraag of de haalbaarheid van de begroting is de opportuniteitsvraag: is het aanvaardbaar dat deze organisatie x aantal middelen zou krijgen, zeker gezien het beschikbare budget? Wat is de artistieke noodzaak van deze uitgaven?

Voorstel:

Onderzoeken of de 'artistieke noodzaak van de vraag om middelen/van de begroting' opgenomen kan

PRINCIPE 40

Om de groep van kerninstellingen te selecteren, worden bij de beslissing drie criteria gehanteerd. Deze drie overkoepelende criteria zullen worden toegepast op de kandidaten die op basis van de beoordeling aan de kwantitatieve en kwalitatieve criteria voldoen.

Het gaat om een combinatie van 3 voorafnames die op landschapsniveau op elkaar inwerken maar op zich geen onderling uitsluitende voorwaarden stellen. Deze 3 voorafnames zullen -na een beoordeling op dossierniveau op basis van de kwalitatieve en kwantitatieve criteria- de basis vormen voor het advies op landschapsniveau door de afstemmingscommissie en de uiteindelijke beslissing.

A. Selectie op basis van disciplines:

Er wordt decretaal geen voorafname gedaan op vlak van het aantal kerninstellingen per disciplinecluster, maar het doel is wel dat alle disciplines aan bod komen binnen de groep kerninstellingen.

- Scenario 1: Minimaal 1 en maximaal 6 kerninstellingen worden erkend per disciplinecluster (waarbij voor organisaties die meerdere disciplineclusters coveren naar 1 (of eventueel 2) hoofddiscipline(s) wordt gekeken)
- Scenario 2: Een maximum aantal kerninstellingen wordt erkend per disciplinecluster:
 - Max. 6 kerninstellingen voor podiumkunsten
 - Max. 4 kerninstellingen voor muziek
 - Max. 2 kerninstellingen voor audiovisuele en beeldende kunst
 - Max. 1 kerninstelling voor architectuur en vormgeving
 - Max. 1 kerninstelling voor transdisciplinair

B. Selectie op basis van regionale spreiding:

Er wordt geen sluitende voorafname gedaan qua aantal kerninstellingen per regio maar het doel is wel dat de kerninstellingen gespreid worden over heel de Vlaamse Gemeenschap. Dit impliceert dat er minimaal 1 kerninstelling per provincie/Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal worden aangeduid.

C. Selectie op basis van de functies:

De functionele benadering is in het Kunstendecreet een belangrijk principe en is op landschapsniveau niet onbelangrijk. Daarnaast sluiten de functies ook aan bij de focus op rollen/functionariteiten die kerninstellingen moeten opnemen. De functionele afbakening werkt niet sturend maar geeft aan dat er op landschapsniveau aandacht moet zijn voor de 5 functies.

- Scenario: Op landschapsniveau moet in elke disciplinecluster elke functie minstens 1 keer worden opgenomen door de kerninstellingen.

Niveau uitwerking: selectieprincipes in BVR, uitwerking in draaiboek advisering.

PRINCIPE 41

Het uitgangspunt van de invoering van het concept kerninstellingen omvat de volgende tweevoudige motivering:

- Een aantal structureel ingebedde kunstorganisaties een meer duurzaam perspectief op lange termijn laten innemen in een duidelijk afsprakenkader met de Vlaamse overheid.
- Concreet vertaalt zich dit in het afsluiten van een overeenkomst die de huidige termijn van 5 jaar overschrijdt met daarin een duidelijk omschreven verantwoordelijkheid in het opnemen van bepaalde rollen/functionaliteiten.

De kandidaat-kerninstellingen moeten zich bij hun aanvraag met deze beide uitgangspunten akkoord verklaren.

Niveau uitwerking: principe beheersovereenkomst in Kunstendecreet, inhoud BO in BVR.

PRINCIPE 42

Om als kandidaat-kerninstelling een aanvraag te kunnen indienen, voldoet de organisatie aan volgende voorwaarden:

- De kerninstelling is een structureel ingebedde kunstorganisatie.
 - Concreet werd een kandidaat voor kerninstelling minstens de laatste 10 jaar structureel gesubsidieerd binnen het Kunstendecreet. In het geval van fusies geldt dat minstens één van de betrokken organisaties minstens de laatste 10 jaar structureel gesubsidieerd moet zijn binnen het Kunstendecreet.
- De kerninstelling focust op duurzaamheid, heeft een langetermijnperspectief, landschapsversterkende rol en een nauwere relatie met de Vlaamse overheid. Concreet:
 - De kandidaat ontvangt nu (referentiejaar 2020) al een aanzienlijke subsidie vanuit het Kunstendecreet, waarbij 600.000 euro als minimumnorm wordt ingesteld.
 - De kandidaat heeft een permanente en constante werking doorheen het jaar en over de volledige subsidieperiode.
 - De kandidaat toont duurzame, permanente en uitgebreide aandacht voor samenwerken met andere kunstorganisaties en kunstenaars (aan te tonen bij de aanvraag zowel in de plannen als op basis van de voorbije werking).
 - Een kandidaat moet in de toekomstige werking minstens 3 functies opnemen.

Niveau uitwerking: voorwaarden in Kunstendecreet, hoogte van bedragen in BVR.

PRINCIPE 46

Na de beslissing wordt met elke kerninstelling een beheersovereenkomst voor 10 jaar afgesloten, daarin worden minstens concrete afspraken gemaakt over:

- o de rollen/functionariteiten van de kerninstelling
- o de samenwerking, naargelang de inhoudelijke noodzaak, met andere organisaties binnen of buiten het kunstenveld
- o de modaliteiten inzake werking en evaluatie
- o de modaliteiten inzake toezicht en sancties
- o eventuele bijkomende opdrachten

Naast de decretaal bepaalde subsidiecriteria worden bij het toezicht op de kerninstellingen ook de in de beheersovereenkomst opgenomen afspraken geëvalueerd. Het toezicht is dus breder en uitgebreider dan bij Brede veld-organisaties. Daarnaast wordt ook een evaluatie voorzien op basis waarvan eventuele bijstellingen aan de werking, overeenkomst en/of de subsidie kunnen gebeuren.

Ter discussie:

Moeten we voor Kerninstellingen de stap voorzien dat na een subsidieperiode van 5 jaar een evaluatiemoment georganiseerd wordt, op basis waarvan de subsidie kan worden bijgesteld (bv. van -20% tot +20%)?

Niveau uitwerking: Kunstendecreet

7 TOEZICHT

PRINCIPE 47

Het toezicht op de verantwoording gebeurt steekproefsgewijs en risico-gedreven. De aard en intensiteit van het toezicht kan verschillen in functie van het type subsidie en het geïdentificeerde risico. Een coachende aanpak en vertrouwen tussen overheid en aanvrager staan hierbij centraal.

Niveau uitwerking: BVR

PRINCIPE 48

Bij het opvragen van verantwoordingsstukken en uitvoeren van toezicht is planlastverlaging voor de sector en de administratie een uitgangspunt.

Niveau uitwerking: bij uitwerking BVR alle bepalingen hierop toetsen.

8 DIGITALISERING/KIOSK

PRINCIPE 49

Planlast van KIOSK moet omlaag, maar enkel wanneer dit een goede informatieverzameling / monitoring / verantwoording niet in de weg staat. (zie oKo, nuance administratie).

PRINCIPE 50

Een zo hoog mogelijke gebruiksvriendelijkheid van KIOSK nastreven (zie oKo).

PRINCIPE 51

Een zo flexibel mogelijk aanvraagsjabloon voorzien in KIOSK, rekening houdend met late beslissing over decreet/BVR. Concreet: meer via pdf's/bijlagen werken.

Aandachtspunt:

Dit is al uitgewerkt/getest via projectenstroom. Voor werkingssubsidies is een gelijkaardige uitwerking op komst.

Er zijn voornamelijk nog aanvink-/tekstvelden in functie van monitoring.

9 ANDERE PRINCIPES EN TOELICHTINGEN

Elementen die geen aanpassing vergen van regelgeving maar uit de discussies naar voor komen als belangrijke principes of als toelichting, te communiceren via de Memorie van Toelichting of in draaiboek.

PRINCIPE 52 (PROJECTORGANISATIES):

Spelers/initiatieven die gedeeltelijk projectmatig en gedeeltelijk recurrent werken, kunnen een aanvraag indienen voor werkingssubsidies in het Brede Veld. Indien hun aanvraag niet gehonoreerd wordt, hebben zij de mogelijkheid om éénjarige of meerjarige projectsubsidies aan te vragen. Hierbij ligt de focus op een project en neemt de recurrente werking/overhead slechts een beperkt aandeel in.

Niveau uitwerking: vernoemen in artikelsgewijze Memorie van Toelichting, bij artikel over projecten.

PRINCIPE 53

Binnen de Dynamische Ruimte moeten kunstenaars, collectieven en organisaties in alle fases van hun carrière/ontwikkelingspad een gepaste vorm van subsidie kunnen aanvragen.

Uitwerking:

Door de hervorming van de beurzen wordt zowel jong als meer gevestigd talent met gelijken binnen het carrièrepad artistiek gescreend.

Motivering:

Hoewel dit opgenomen is in de Visienota Kunsten, lijkt het niet opportuun om bijkomend nieuwe instrumenten specifiek voor carrièreontwikkeling op te zetten, maar wel om de huidige instrumenten binnen de Dynamische Ruimte op dit vlak te verbeteren.

Niveau uitwerking: niet in regelgeving, eventueel in communicatie aan commissies en/of in nota Landschapszorg als ‘aandachtspunt’ voor Dynamische Ruimte

PRINCIPE 54 (TOEZICHT):

Een vorm van zakelijke feedback en coaching blijft noodzakelijk voor de kunstspelers. Als dit niet langer via toezicht gebeurt, moet het Departement CJM dit via andere wegen verzekeren.

PRINCIPE 55 (TOEZICHT):

TRACKS wordt grondig geëvalueerd.

10 BELEID DAT NIET OPGENOMEN WORDT IN HET KUNSTENDECREET

Bepaalde inhoudelijke elementen uit de Strategische Visienota Kunsten kunnen opgenomen worden via andere trajecten dan het traject wijzigingen Kunstendecreet. Ze vragen niet om een decretale verankering maar kunnen gestimuleerd worden via beleidsinitiatief los van het decreet.

- Traject Nota Landschapszorg (najaar 2020-voorjaar 2021);
- Spreiding van kunsten voor jong/nieuw publiek;
- Kunstenerfgoed;
- Taks shelter.